

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Razširjen strokovni kolegij za psihiatrijo

Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana
Chengdujska 45
pp 5211
1001 Ljubljana
Tel.: 01 587 21 00
Fax:015294111

Zadeva: 8. Korespondenčna seja RSK za psihiatrijo – dne 14.7.2023

Glasevali so: doc. dr. Jure Bon, dr. med., izr. prof. dr. Maja Rus Makovec, dr. med., prof. dr. Blanka Kores Plesničar, dr. med., as. dr. Karin Ser nec, dr. med., as. dr. Andreja Čelofiga, dr. med., Jure Koprivšek, dr. med.

Dnevni red:

Ad 1. Ugotovitev sklepčnosti

Sklep:

Člani RSK ugotavljajo, da je kolegij sklepčen.

Ad 2/ Pobuda Zdravstvenega inšpektorata - dopis štev. 09102-5/2023-41: Opredelitev dejavnosti Ambulante za klinično psihoterapijo in specialistične ambulante za zdravljenje motenj hranjenja

Sklep:

Bolnike z duševnimi motnjami je potrebno obravnavati celostno in v zdravljenju uporabiti vse razpoložljive učinkovite metode: zdravila, psihoterapijo, psihosocialne in psihoedukativne ter rehabilitacijske intervence. Najučinkovitejše je zdravljenje duševnih motenj s kombinacijo vsega naštetega.

Pred kakršnokoli obliko zdravljenja je potrebno opraviti diagnostiko, ki je v primeru duševnih motenj kompleksen proces, ki zahteva zdravnika specialista psihiatrije, občasno tudi zdravnike drugih specialnosti in specialista klinične psihologije.

Psihoterapevtska obravnava je pomemben del obravnave bolnikov z duševno motnjo in je v nekaterih primerih lahko edini način obravnave, npr. pri izolirani fobiji, blagih oblikah depresije, nekaterih vrstah osebnostnih motenj, seveda v primeru, da je predhodno opravljena ustrezna diagnostika in da psihoterapijo izvaja ustrezno educiran strokovnjak, ki tudi izbere najprimernejši psihoterapevtski pristop oziroma modaliteto, glede na pacientovo diagnozo, resnost duševne motnje, morebitne pridružene duševne motnje in druge posebnosti pacienta (pacientove preference, motivacija...).

V primeru hudih duševnih motenj, kot so psihotične motnje, hujše oblike razpoloženskih in anksioznih motenj, hujši zapleti boleznih odvisnosti od alkohola in drugih psihotropnih substanc, je v večini primerov potrebno (vsaj prehodno) zdravljenje z zdravili, ki ga je smiselno kombinirati z uporabo psihoterapevtskih intervenc, ki jih izvaja ustrezno educiran psihoterapevt, ki tudi oceni, katere intervence so v določenem obdobju najprimernejše, upoštevajoč vrsto in izraženost duševne motnje ter individualne značilnosti pacienta.

Tudi stanja, kot je na primer »eksistencialni vakuum« lahko v določenih primerih predstavljajo simptom hude duševne motnje in v takih primerih vsekakor potrebujejo celostno diagnostično in terapevtsko obravnavo s strani izkušenega strokovnega tima.

Motnje hranjenja, med katere sodijo anoreksija nervoza, bulimija nervoza, kompulzivno prenejanje in novejšje oblike, kot sta ortoreksija in bigoreksija nervoza, so kompleksne, multi-vzročne, kronične duševne motnje, ki prav tako zahtevajo več dimenzionalen in individualiziran pristop zdravljenja, ki je po presoji zdravnika lahko ambulanten ali hospitalen (kombinacija: farmakoterapije, relevantnih in priznanih psihoterapevtskih modalitet, socialne podpore in rehabilitacije ter psihoedukacije svojcev). Iz relevantnih aktualnih raziskav, dognanj stroke s področja obravnave oseb z motnjami hranjenja in dolgoletne klinične prakse, izhaja, da mora pri celostnem in učinkovitem zdravljenju osebe, s katerokoli od motenj hranjenja, sodelovati strokovni tim, sestavljen iz psihiatra, kliničnega psihologa, socialnega delavca in strokovnjaka za klinično prehrano. Značilno za opisane motnje je izrazito visoka stopnja komorbidnosti, najpogosteje so to: depresivne motnje (60-80%), anksiozne motnje (50-60%) in osebnostne motnje (40%), ki jih lahko uspešno zdravimo le, če so strokovno prepoznane in diagnosticirane s strani specialista psihiatrije, pri čemer mu je v veliko pomoč, posebno v procesu diagnosticiranja in tudi psihoterapevtskega vodenja, strokovnjak klinične psihologije. Ob ustrezni farmakoterapevtski obravnavi, če je psihiater presodil, da je potrebna, je edino ustrezno orodje izbora, za uspešno zdravljenje oseb z motnjami hranjenja, ena od priznanih psihoterapevtskih metod, ki jih uporabljajo izšolani strokovnjaki v zdravstvu (specialist psihiater in klinični psiholog).

Iz navedenega izhaja, da v obravnavi duševnih motenj, ki so navedene v dopisu, psihoterapevtske storitve lahko izvaja le ustrezno educiran psihoterapevt, po opravljeni diagnostični obravnavi, v večini primerov v sodelovanju znotraj multidisciplinarnega tima.

Zapisala:

Prof. dr. Blanka Kores Plesničar, dr. med.

Predsednica RSK za psihiatrijo